

אינפנטיל או פמיניסט? צ'פלין בראי המגדר והפסיכואנליזה

עינב בר*

תקציר

"איש אחד היה בעיר/ כל תינוק אותו הכיר..." (המפוזר מכפר אז"ר/ לאה גולדברג).

הנווד של צ'פלין מייצג את דמות האחר, החריג והמנודה. באחרות שלו יש גם אלמנטים של שונות מגדרית, אשר ארוגה ובאה לידי ביטוי בדמותו לאורך כל סרטיו.

במרכז הסרט **זמנים מודרניים** (1936) נמצא מה שניתן לפרש כסירוב של כניסה לשפה. הכניסה לשפה מסמלת אצל לקאן את קבלת "החוק של האב" – הבחירה באב, והוויתור על הקרבה לאם שנתפשת בשלב זה כפאלית וכל יכולה. הכרה בסירוס של האם היא הבסיס לארגון הכניסה אל הסדר הסימבולי של חוק האב. דמותו של הנווד המפורסם דוחה את שניהם: את השפה ואת החוק. אפשר לומר שצ'פלין הוא אינפנטיל, שמעולם לא התבגר, ואולי, על שום סירובו להכיר בכל נחיתות נשית, אפשר דווקא לקרוא לו פמיניסט?

מילות מפתח: קולנוע, צ'פלין, פמיניזם, מגדר.

* **עינב בר**, הפקולטה לאמנויות, ביה"ס לקולנוע וטלוויזיה על שם סטיב טיש, אוניברסיטת תל אביב